

Kunst.

RACHMANINOFF.

Weinig spelers dragen den naam van pianist in zoo beperkten, maar daarbij volledigen zin van het woord als Serge Rachmaninoff, wiens roem groot is over de gansche wereld. Zoo vaak hoort men pianisten, van wier talent men een even groot cellist of organist had kunnen verwachten; de keus van hun instrument schijnt een toevalligheid van hun opleiding. Rachmaninoff's spel is voorzeker „pianistisch”, maar in een zin, dien het woord al te zelden heeft. Het hoogste doel van zijn techniek is niet den vleugel te bemantelen met „orkestrale” klanken. Wel suggereert hij verschillende instrumenten, maar het zijn steeds nieuwe klavieren, telkens het ideale instrument waarvoor het gespeelde werk geschreven schijnt. Moet zijn instrument zingen, dan gebeurt het niet via den omweg van de herinnering aan een ander instrument, doch eenvoudig door het voldongen feit van een piano, die zingen kan. Rachmaninoff's spel wijst niet naar buiten, maar dwingt steeds weer tot verwondering voor een instrument, dat men zoo compleet niet dacht.

De juiste verhouding tusschen gedachte en uitingstechniek, vorm en inhoud, dat is alles; het zuivere evenwicht tusschen het te zeggen en de manier van zeggen, de maat, de ordo, daar komt het eigenlijk alleen op aan. Die scheppingen, waarin de evenmaat het zuiverst gevonden is, dat zijn de onvergankelijke meesterwerken; „stijl” of „streaming” zijn daarbij van geen belang. Die manier van zich uiten, waarin bijna onbewust de juiste verhouding getroffen is, blijkt het geniale hoogtepunt in de loopbaan van een kunstenaar. Dat is ook bij Rachmaninoff het geval. De manier waarop hij Bach, Liszt en Chopin en eigen werk speelt, is subliem door de juiste naar-waarde-schatting, waarmee hij het passagewerk voorbij glijdt en eigenlijk de geheele spanning van zijn spel concentreert op enkele motieven, die dan ook zeer juist de intrensieke muzikale ge-

dachte-kernen zijn, waar omheen al het andere klinkt als de logische uiteenzetting.

Zoo hebben we den grooten Rus gisteravond in het Amsterdamsche Concertgebouw gehoord. Eén ding heeft ons slechts verwonderd: dat de opkomst zoo matig was, althans in verhouding tot zijn grooten naam. Toen Schaljapin kwam, was er geen plaats onbezet.

De Standard 24-10-1928

Downloaded from Delpher, 2026

Concertgebouw

Art.

RACHMANINOFF.

Few players bear the name of pianist in such a limited, yet complete sense of the word as Serge Rachmaninoff, whose fame is great throughout the world. So often one hears pianists whose talent one might have expected to produce an equally great cellist or organist; the choice of their instrument seems a coincidence of their training.

Rachmaninoff's playing is certainly "pianistic," but in a sense that the word all too rarely possesses. The highest goal of his technique is not to clothe the grand piano with "orchestral" sounds. He does suggest various instruments, but they are always new keyboards, each time the ideal instrument for which the work being played seems written. If his instrument is to sing, it does not happen via the detour of the memory of another instrument, but simply through the fait accompli of a piano that can sing. Rachmaninoff's playing does not point outwards, but compels time and again to marvel at an instrument that one did not imagine to be so complete.

The right balance between thought and technique of expression, form and content, that is all; the pure equilibrium between what is to be said and the manner of saying it, the metre, the order, that is essentially all that matters. Those creations in which the equilibrium is found most purely are the immortal masterpieces; "style" or "flow" are of no importance in this regard. That manner of self-expression, in which the right balance is struck almost unconsciously, proves to be the brilliant pinnacle of an artist's career. This is also the case with Rachmaninoff. The way in which he plays Bach, Liszt, Chopin, and his own work is sublime due to the correct appreciation with which he glides past the passages and actually concentrates the entire tension of his playing on a few motifs, which therefore very precisely capture the intrinsic musical cores of thought, around which everything else sounds like the logical exposition.

That is how we heard the great Russian last night in the Amsterdam Concertgebouw. Only one thing surprised us: that the turnout was so moderate, at least in proportion to his great name. When Chaliapin came, there was not a single empty seat.

[Translation: Google]